

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De efficacia aquae benedictae

Johannes <de Turrecremata>

[Augsburg], um 1476

A quo instituta est et quo tempore. Capitulum .iij.

[urn:nbn:de:bsz:31-333198](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-333198)

¶ qui vos spernit me spernit. **E**cce dedi vobis potestatem calcandi
super serpentes & scorpiones / & super omnem virtutez inimici.
Que quidez potestas non est solum apostolis dicenda fore dona-
ta & non ecclesie: cum Math. xvi. dominus ecclesie sue sancte tan-
te potestatis munus promisit / ut porte inferi non prevalerent ad-
versus eam. **A**mplius autem nulli dubium videtur debz qd huiusmo-
di utputa aqua benedicta sacerdotum ministerio per ecclesiaz in-
stituta / aliquam sortiatur ex benedictione efficaciam virtutis. qz
huius benedictio et si ministerialiter ab homine fit / tamen in dei om-
nipotentis nomine fit. **C**unqz ille dicatur facere sub cuius nomi-
ne et vice fit hec benedictio que verbis celestibus cum invocatio-
ne sancte trinitatis fit magis est dicenda benedictio dei qz hominis.
fm illud Numeri. vi. **I**nvocabunt nomen meum super filios isra-
hel / ego autem benedicam eis. **O**bi glosa ordinava dicit. **S**acer-
dotum est nomen dei invocare. dei autem quod petierit prestare:
puta si in lege nature sacerdotes sacramenta dispensationis p vo-
luntatis libito sacramentis visibilibus suam profitebantur fidem
que et si non habebant efficaciam ex opere operato: habebant tam-
en ex fide siue opere operante cum amplius auctoritatis sit sa-
cerdotij nove legis ministerium. **N**ulli dubium quin ecclesia ka-
tholica custi sacerdotio sublimata et tante potestatis locupletata
munere possit instituire multa sacramentalia: que ex totius eccle-
sie fide & meritis efficaciam & pfusorem habebunt virtutis ope-
rationem. **C**eterum si aqua expiationis in lege veteri per mini-
stros moysi cinere vituli in se conspersa tante efficacie dicatur fu-
isse ut populum sanctificaret: quantum magis aqua benedicta in cu-
sti nomine divinis precibus non per moysi ministros / sed ihesu cu-
sti ministros consecrata. **Q**ui igitur ecclesiam sanctam catholicam
amplius dignitatis et potestatis credit esse qz synagogaz incun-
danter credere debet hec ecclesie sacramentalia non inania s; ad ea
ad q p ecclesiam deputata veracez & efficacem divinitus continere
virtutem. **I**nstituta aut legitur qsi in principio nascentis ecclesie
De emz legit tam in decreto de ase. di. iij. c. aqua sale. **I**n croni-
cis summoz pontificu tam vincencij hystorialis: qz martini fratrz
sacri ordinis predicatoz. **A**lexander pimus et martio qui sedit in
kathedra petri. **A**nno a passione domini. lxxxiiij. fuit primus qui
aquam cum sale benedicta instituit: & in habitaculo hominum iussit
aspergi. de quo etiam Dugo de sancto victore li. de sacramentis

Quo ipse

inquit. Alexander papa quintus a beato petro instituit ut aqua
sale benedicet / ad aspergendū populū & habitacula eorū. Illorum
vitijs exemplo quo heliseus propheta sal in aquā misit & misisse legit
ut condimento hoc fontes amari in dulcedinem verterētur.

Samuel 1. & A. p. p. l. v. oravit et
aspexit eos dicens. Quare
sunt aqua et effundunt in
profectu d. d. & d. d. d. d.

De forma & ministro. Capitulum Quartum.

Queruz huius sacramentalis materia quomodo assignata
est aqua sale conspersa: quod quomodo ex triplici consideratione
colligi potest. Primo quidem ex consideratione finis ad quem di-
citur fuisse instituta. Quia enim hostis nostri impugnationis aggressus
sit generalis: iuxta illud **Job. vij.** Militia id est pugna est vita hominis
super terram decuit ut remedium institutum contra dyaboli impugnationem in
materia daretur cuius quod facilius ubique terrarum inveniri posset cuius modi
est aqua & sal. **Secundo** ex consideratione cause principalis: unde omnis vir-
tus sacramentorum sacramentalium emanat. Admiscet igitur sal
aqua ad significandum coniunctionem verbi dei cuius humana natura ex cuius
virtute verbi & munere efficacia dependet omnium quibus in ecclesia uti-
mur ad animarum salutem. Siquidem sicut aqua ratione labilitatis humanam
naturam deservit. Ita dei filius dei sapientia per salis species designatur. Quia
propter virtutem conservativam a corruptione mentes enim quas possidet in-
corruptibiliter servat: tunc ratione virtutis condicendi: nulla enim osten-
ditur dulcis: nulla doctrina suavis: nulla denique deo grata opera
nisi sint divine sapientie condimento suffulta. **Unde apostolus i. corinthios ij.** Pre-
dicamur christum dei virtutem dei sapientiam. **Et glossa ordo. super illud. iij.**
Regum. ij. Afferte michi vas novum & mittite in illud sal: dicit ita.
Sal id est sapientia in vase fictili id est in corpore humano: aquas sanat id
est populum in dulcedine delectationis et bonorum operum per cultum incarna-
tionem fecundat actus. **Tercio** ex parte similitudinis & represen-
tationis ad ea quibus dyabolus a mentis domicilio repellitur. con-
venienter aqua sale conspersa huius sacramentalis materia assignatur.
Duo enim dicuntur expellere peccatum de anima et ita dyabo-
lum per peccatum in ea regnantem. videlicet lacrimarum effusio quae
per aquam intelligitur. & sapor sive effectus celestis sapientie quae salis no-
mine designatur. **De qua sapientia Bernardus in sermone super Gal. ait.**
Invenisti plene sapientiam: si desinas peccata potestate vite. Si-
presentis seculi parvipendas. si eterna toto desiderio concupiscas.
Istis quippe duobus mens interius a dyaboli potestate liberatur.

Unde vultur h. p. Constatum quod dicitur
aq. & sal. Item fons d. & h. m. d. d.
Dulce est sicut & p. p. m. d. d.
h. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d. d.
admirabilem ad alium h. d. p. p. d.

ps. 118
m. d. d. d.